

N:o 46.

Ank. till Riksd. kansli den 5 maj 1891, kl. 7 e. m.

Laguskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om tillägg till 17 kap. 10 § handelsbalken.

Ett viktigt spörsmål, hvartill rättsförhållandet emellan myndling och förmyndare gifver anledning, är frågan, huru länge myndlingen *efter* förmynderskapets upphörande eger den förmånsrätt för sina hos en förutvarande förmyndare inestående medel, som enligt 17 kap. 10 § handelsbalken, sådant detta lagrum lyder genom förordningen den 8 oktober 1861, blifvit myndling tillerkänd. Detta spörsmål finnes emellertid icke i gällande lag besvaradt. Ifrågasvarande lagrum torde nemligen närmast afse det förhållande, att förmyndaren råkat i konkurs under förmynderskapets utöfning, och i 23 kap. 4 § ärfdabalken meddelas endast bestämmelse om den tid, inom hvilken lemnad redovisning må af myndling klandras. Vid sådant förhållande har lagskiparen, såsom framgår af flere Kongl. Maj:ts domar, sett sig föranlåten förklara, att förmånsrätten i fråga åtföljer myndlingens fordran, så länge denna hålles vid lif (se Kongl. Maj:ts domar den 17 juni 1851 och den 29 maj 1854 i Backmans handbok sid. 184 och 185). Den praxis, som sålunda utvecklats sig, synes utskottet emellertid betänkelig för den allmänna krediten och egnad att föranleda missbruk af hvarjehanda slag. Hvarken ur principiel eller praktisk synpunkt låter sig enligt utskottets förmenande en slik utsträckning af förmånsrätt försvaras, och frågan synes endast böra gälla bestämmandet af den tidpunkt efter förmynderskapets slut, då förmånsrätten bör upphöra. I sådant afsende förtjenar att omnämnas, huru som lagberedningen i sitt förslag till ärfdabalk i 15 kap. 18 § upptog en bestämmelse af innehåll att, derest den myndig vordne låtit sin fordran stå inne längre tid än *ett* år, sedan den genom oklandrad eller eljest godkänd räkning eller genom dom blifvit stadgad, han icke vidare finge göra anspråk på förmånsrätt för samma fordran. Enahanda bestämmelse meddelades ock i fråga om tillträ-

dande förmyndare eller målsman, som försummat att inom berörda tid utsöka omyndigs fordran hos förutvarande förmyndare.

Nu har herr *J. Eklund*, — efter omnämmande af den rigtning, hvori lagtillämpningen i förevarande ämne utvecklats sig, äfvensom huru fall förekommit, då förmyndare begagnat myndlings medel i egen rörelse samt affärs-vänner till den förre, okunnige om detta förhållande, föranlåtits att bevilja honom kredit i allt för stor utsträckning — uti en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad motion, n:o 86, föreslagit, att, i analogi med föreskrifterna om förmånsrätt för ogulden ränta, ifrågavarande lagrum måtte erhålla ett tillägg af innehåll, att förmånsrätt, som der stadgas, icke skall ega rum »för längre tid än tre år från det myndling myndig blef, utan att laga förfall styrkas kan.»

På sätt redan blifvit antydt, anser utskottet en inskränkning i afseende å tiden för fortvaron af ifrågavarande förmånsrätt i den allmänna kreditens intresse vara af behof påkallad. Motionären har emellertid icke beaktat, att en tillämpning af den i 17 kap. 10 § handelsbalken stadgade förmånsrätt kan komma i fråga jemväl då förmynderskapet fortfar, men öfverflyttas från en till annan person, som har att i förhållande till sin företrädare bevaka myndlingens rätt eller då förmynderskapet upphör af annan anledning än att myndling blifver myndig.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har utskottet funnit sig böra, i anledning af motionen, hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan lagbestämmelse, hvarigenom den i 17 kap. 10 § handelsbalken stadgade förmånsrätt för omyndigs fordran begränsas till viss tid, efter det förmynderskapet upphört.

Stockholm den 5 maj 1891.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.